

19

TEMAT :

16.04.2020

Ewakuacja poszkodowanych

- Znajomość podstaw ewakuacji poszkodowanych to ważna umiejętność.
- Poznaj zasady poprawnego przeprowadzania ewakuacji poszkodowanych.
- Naucz się sposobów podnoszenia, odciągania i wynoszenia poszkodowanych.

ZASADY BEZPIECZEŃSTWA W REJONACH PORAŻENIA

Rejonem porażenia nazywamy obszar, gdzie stwierdzono niszczące działanie czynników naturalnych (sił przyrody) lub człowieka na znajdujące się na nim istoty żywe i użyteczne struktury materialne.

W rejonach prowadzenia akcji ratunkowej **nie wolno:**

- tarasować przejść oraz dróg ewakuacji;
- krzyczeć, wprowadzać nerwowej atmosfery, czynić zgiełku, ponieważ to wszystko może przerodzić się w panikę i utrudnić działania ratownicze;
- interweniować w przypadku prowadzenia działań przez wykwalifikowanych ratowników;

- podejmować zadań, których nie jest się w stanie należycie wykonać (przecenianie bądź niekiedy niedocenianie swych sił lub możliwości);

Ewakuacja poszkodowanych: a) w wypadku samochodowym, b) z pożaru, c) w wypadku załamania się lodu

- samowolnie opuszczać wyznaczonego stanowiska;
- poruszać się po zagrożonym obiekcie, wchodzić do stref zakazanych i szczególnie niebezpiecznych, penetrować ruin i pogorzeliisk.

SPOSOBY PODNOSZENIA

I ODCIĄGANIA POSZKODOWANYCH

W celu uniknięcia dodatkowych urazów u poszkodowanego, a także zabezpieczenia zdrowia ratownika, opracowano kilka zasad:

- nie należy przesuwać poszkodowanego, jeżeli nie jest to absolutnie konieczne;
- poszkodowanego przytomnego informuje się o tym, co zamierza się robić, aby umożliwić współpracę i uniknąć niepokoju;
- zawsze trzeba się upewnić, czy wszyscy pomocnicy wiedzą, co robić, aby współdziałanie było sprawne;
- gdy kilka osób przenosi poszkodowanego, tylko jedna wydaje polecenia.

Aby ustrzec się urazu pleców lub kręgosłupa, należy stosować odpowiednie techniki udzielania pomocy. Podczas podnoszenia i opuszczania poszkodowanego trzeba posłużyć się najsilniejszymi mięśniami swojego ciała (udo, biodro, ramię). W tym celu należy przykucnąć obok poszkodowanego z rozstawionymi stopami (jedną wysuniętą nieco do przodu), wyprostować plecy, przysunąć się do poszkodowanego, chwycić i podnieść ratowanego. Poszkodowanego należy chwycić i przenosić w taki sposób, by maksymalnie chronić miejsca urazu.

Najbezpieczniejszym sposobem przenoszenia, zarówno dla osoby poszkodowanej, jak i ratownika, jest zastosowanie **chwytu Rauteka**. Jeśli nie podejrzewamy urazu kręgosłupa, możemy w prosty sposób wyciągnąć poszkodowanego z samochodu. Jeżeli natomiast u poszkodowanego podejrzewamy uraz kręgosłupa, musimy zwrócić szczególną uwagę na stabilizowanie odcinka szyjnego kręgosłupa.

KROK PO KROKU

W przypadku, gdy poszkodowany leży, ratujący powinien:

1. skrzyżować jego nogi, a ręce ułożyć wzdłuż tułowia;
2. uklęknąć za głową poszkodowanego;
3. wsunąć ręce pod kark i między łopatki (opierając głowę na wewnętrznych częściach przedramienia);
4. podnieść głowę, jednocześnie unosząc plecy;
5. przysunąć się jak najbliżej, następnie podnieść poszkodowanego do pozycji siedzącej, podpierając jego plecy;
6. zgiąć jedną rękę poszkodowanego i ułożyć na klatce piersiowej;
7. wsunąć ręce pod jego pachy i przytrzymując brodą jego głowę ułożoną na klatce piersiowej ratownika, obiema rękami chwycić za przedramię;
8. jedną rękę poszkodowanego chwycić w okolicy nadgarstka, a drugą w okolicy łokcia;
9. zrobić przysiad w rozkroku z zachowaniem pozycji pionowej (nie zginać pleców);
10. następnie wstać, podciągnąć poszkodowanego do góry i oprzeć o swoje biodro.
11. w takiej pozycji odciągnąć poszkodowanego w bezpieczne miejsce, po czym ułożyć bezpiecznie (w zależności od typu urazu) i udzielić pierwszej pomocy.

PAMIĘTAJ!

- ! Ewakuacja poszkodowanego z miejsca wypadku jest dopuszczalna jedynie w przypadku, gdy udzielenie pomocy na miejscu zdarzenia jest niemożliwe.

Zawsze, gdy jest to możliwe, należy korzystać z pomocy świadków zdarzenia. W sytuacji, gdy jest dwóch ratowników, jedna osoba unosi tułów poszkodowanego, a druga trzyma jego nogi. W ten sposób można podnieść osobę poszkodowaną równocześnie.

PAMIĘTAJ!

- ! Gdy pomocy udziela więcej niż jedna osoba, polecenia wydaje zawsze osoba stojąca w okolicy głowy poszkodowanego.

Chwyt Rauteka: wsunięcie rąk pod pachy poszkodowanego, uchwycenie nachwytem jego ręki, przykucnięcie, wyprostowanie tułowia i odciągnięcie poszkodowanego w bezpieczne miejsce

Podczas wynoszenia poszkodowanego z samochodu należy uważać, aby nie zahaczył on piętami o ramę auta i nie uderzył nogami o podłogę. Ratownik amortyzuje upadek nóg poszkodowanego, opierając jego ciężar na własnym biodrze i udzie.

Podobnie wynosi się osobę siedzącą na krześle. W innych sytuacjach, gdy ze względu na masę ciała poszkodowanego przemieszczenie go ze strefy zagrożenia jest niemożliwe, można przesunąć go wzdłuż podłoga na kocu, płaszczu lub innej części garderoby.

Wydobywanie poszkodowanego z samochodu z zastosowaniem chwytu Rauteka

SPOSOBY WYNOSENIA POSZKODOWANYCH

Czasami bywają sytuacje, gdy wyczerpaną, np. długim marszem, osobę należy przenieść. Jeśli waży ona niewiele, jest lekka i przytomna, można ją przenieść znanym sposobem „na barana” – poszkodowany jest niesiony na plecach ratownika i obejmuje go rękami za szyję. Ratownik natomiast podtrzymuje poszkodowanego za uda. Powszechnie znany sposób „matczyny” polega na tym, że ratownik niesie poszkodowanego na rękach, a ten obejmuje go za szyję. Sposób „strażacki”, chociaż nie jest tak bezpieczny dla ratownika jak chwyt Rauteka, umożliwia sprawne przemieszczenie się z poszkodowanym, nawet w trudnych warunkach (np. po schodach).

Aby zastosować sposób „strażacki”, należy stanąć twarzą do poszkodowanego, pochylić

się, przełożyć rękę między nogi poszkodowanego, następnie, uginając nogi w kolanach, podnieść i ułożyć poszkodowanego na swoich barkach. Ręką przełożoną między nogami uchwycić poszkodowanego za nadgarstek, a drugą można podtrzymać głowę poszkodowanego.

Jeżeli jest dwóch ratowników, wówczas najlepiej jest przenosić osoby wyczerpane, stosując „krzeselko dwuręczne”. Ratownicy kucają twarzami do siebie (z wyprostowanymi plecami) po obu stronach poszkodowanego. Krzyżują ręce za plecami poszkodowanego i chwytają za pasek (poszkodowany obejmuje swoimi rękoma barki ratowników). Drugą parę rąk wsuwają pod kolana poszkodowanego, chwytają się za nadgarstki, przesuwają splecione ręce na środek ud. Podnoszą się równocześnie, pamiętając o utrzymaniu wyprostowanych pleców.

Przenoszenie poszkodowanego: a) sposobem „matczynym”, b) sposobem „strażackim”, c) „na barana”

a)

b)

c)

Sposoby przenoszenia poszkodowanego: a) „krzeselko dwuręczne”, b) „na ławeczce”, c) „na ławeczce” z zastosowaniem chusty trójkątnej związanej w pętlę

Przenoszenie sposobem „na ławeczce” polega na tym, że ratownicy, klęcząc za plecami poszkodowanego (twarzami do siebie), chwytają się wzajemnie za nadgarstki pod udami oraz na wysokości łopatek poszkodowanego. Ten obejmuje za szyję ratowników, którzy przenoszą go w pozycji lekko przechylonej (półsiedzącej) do tyłu.

Do przenoszenia chorych i rannych, którzy z różnych przyczyn nie mogą się przemieszczać o własnych siłach, wykorzystuje się **nosze**.

KROK PO KROKU

Podczas układania poszkodowanego na noszach należy przestrzegać ściśle określonych zasad:

1. nosze ustawia się po stronie cięższego zranienia poszkodowanego lub przed rannym;
2. ratownicy ustawiają się po stronie lżejszego zranienia lub stają w dużym rozkroku nad leżącym poszkodowanym;
3. równocześnie unosi się poszkodowanego i ostrożnie układa się go na noszach;
4. uszkodzone kończyny okłada się miękkimi przedmiotami;
5. na kończynę górną dodatkowo zakłada się temblak.

Rannych w klatkę piersiową oraz mających trudności w oddychaniu układa się w pozycji półsiedzącej, podkładając pod plecy i głowę miękkie przedmioty. Głowę odchyła się na bok i odwodzi ku tyłowi, aby **udrożnić drogi oddechowe**. Wyjątek stanowią ranni w szyję, których przenosi się z głową pochyloną ku przodowi.

Rannych w potylicę, szczękę, plecy oraz nieprzytomnych przenosi się w ułożeniu na boku. Rannych w brzuch (z wyjątkiem ran wzdłużnych brzucha) przenosi się z uniesionym tułowiem i głową oraz podkurczonymi nogami (z walkiem pod kolanami, aby nogi w czasie marszu nie przesuwały się). Rannych z podejrzeniem urazu kręgosłupa

lub miednicy należy przenosić na **twardym podłożu** (blat stołu, drzwi, deska lub specjalistyczne nosze), stabilizując starannie ciało.

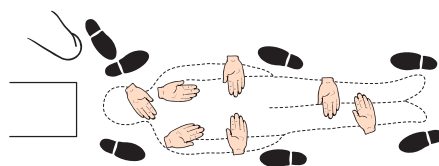
PAMIĘTAJ!

! Nie przenoś uszkodzonego, jeżeli to nie jest konieczne. Tylko w wyjątkowych sytuacjach, gdy życie ludzkie jest zagrożone, można przemieszczać uszkodzonych.

! Ranni w klatkę piersiową i głowę nie mogą być przenieseni z głową ułożoną poniżej stóp.

W sytuacji, gdy trzeba przenieść uszkodzonego na znaczną odległość, a brakuje typowych noszy ratowniczych, można przygotować **nosze prowizoryczne**, wykorzystując do tego celu drążki, koce, kurtki, płaszcze lub marynarki. Kurtkę (marynarkę itp.) należy dokładnie zapiąć, wywrócić na lewą stronę, pozostawiając niewywrócone rękawy i przeprowadzając przez nie drążki. W podobny sposób można skonstruować nosze

prowizoryczne z drążków, koców, taśm, białej pościelowej (prześcieradło, poszwa na kołdrę). Za nosze mogą posłużyć także drzwi, blaty stołów, szerokie deski.

Przekładanie uszkodzonego z urazem kręgosłupa na nosze

PODSUMOWANIE I SPRAWDZENIE

WIESZ, ROZUMIESZ

- W rejonach porażenia trzeba przestrzegać warunków bezpieczeństwa.
- Ewakuacja uszkodzonego jest dopuszczalna jedynie w przypadku, gdy udzielanie pomocy na miejscu wypadku jest niemożliwe.
- Chwył Rauteka jest najbezpieczniejszym sposobem przenoszenia uszkodzonych.
- Osobę chorą i osłabioną należy przenosić sposobem „na barana”, „matczynym” lub w ostateczności „strażackim”.
- Jeśli jest dwóch ratowników, wówczas uszkodzonego najlepiej przenosić, stosując „krzesło dwuręczne” lub metodę „na ławeczce”.
- Gdy uszkodzonego trzeba przenieść na znaczną odległość, a brakuje nam typowych noszy, wówczas można wykonać nosze prowizoryczne.

PYTANIA I POLECENIA

1. Wymień zasady bezpieczeństwa obowiązujące w rejonach porażenia.
2. Jakich zasad należy przestrzegać podczas podnoszenia i odciągania uszkodzonych z zagrożonego miejsca?

3. Przećwiczcie w parach zastosowanie chwytu Rauteka (odciągnięcie poszkodowanego).
4. Wymień sposoby, jakie może zastosować dwóch ratowników, wynosząc poszkodowanych z miejsca zdarzenia.
5. Przećwiczcie (w sposób bezpieczny) przenoszenie poszkodowanych sposobami „na barana” i „strażackim”.
6. Przenieście poszkodowanego, stosując „krzesło dwuręczne” i „ławeczkę”.
7. Wyjaśnij, w jaki sposób można wykonać nosze prowizoryczne.

DODATKOWE ĆWICZENIA

Sprawdź się na
wsipnet.pl

